

Način prenehanja tajnosti: s preklicem

Posamezni odstavki so označeni z stopnjo tajnosti "INTERNO" skladno z odločbo informacijskega pooblaščenca št. 090-2/13/2016/4, z 10. 11. 2016

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKTORAT ZA POLICIJO
IN DRUGE VARNOSTNE NALOGE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 56 68
F: 01 428 55 15
E: dpdvn.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Gospa mag. Vesna Györkos Žnidar
ministrica

Številka: 0602-19/2016/12 (141-06)
Datum: 22. 8. 2016

Zadeva: **Sodelovanje kriminalistov SKP PU Ljubljana z virom št. [redacted] - mnenje**

Zveza: naša zahteva, št. 0602-19/2016/5 (141-06), 14. 6. 2016, 0602-19/2016/7 (141-05), 5. 7. 2016 in 0602-19/2016/9 (141-05), 19. 7. 2016

V DPDVN smo 25. 5. 2016 prejeli v seznanitev poročilo policije o strokovnem nadzoru nad izvajanjem posameznih nalog pri sodelovanju Oddelka za delo z informatorji in viri (ODIV) Centra za kriminalistično obveščevalno dejavnost (CKOD) UKP GPU¹ ter Oddelka za kriminalistično obveščevalno dejavnost (OKOD) SKP PU Ljubljana z virom registriranim pod št.

² V nadaljevanju so bili v medijih objavljeni prispevki o [redacted], ki naj bi kot informator policije, v dogovoru s kriminalistoma vdiral v elektronsko pošto, profile na Facebooku in podobno spletno komunikacijo več kot 300 osebam.³ Prav tako se je v isti zadevi 13. 6. 2016 na lastno željo na DPDVN zglasil [redacted] in izročil USB ključ, na katerem naj bi bila shranjena komunikacija po elektronski pošti med [redacted] in kriminalistoma SKP PU Ljubljana. DPDVN je USB ključ 15. 6. 2016 poslal Specializiranemu državnemu tožilstvu (SDT), saj je bil v razgovoru z [redacted] in pri pregledu sporočil shranjenih na USB ključu zaznan sum, da je kriminalist storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.⁴ V izogib morebitnim prepletanjem pristojnosti se je

¹ Gre za centralno enoto, ki je med drugim pristojna za izvajanje nadzorne in usmerjevalne funkcije na področju dela z informatorji ter registriranimi viri.

² V nadzoru je bilo ugotovljeno zlasti neustrezno sodelovanje in komunikacija kriminalistov z virom, neustrezen nadzor ODIV CKOD UKP GPU pri delu z registriranimi viri ter nepravčasna zaznava škodljivosti nadaljnjega sodelovanja z virom.

³ T. i. vdor v elektronsko pošto in drugo spletno komunikacijo (»hakerstvo«) je inkriminiran kot kaznivo dejanje napada na informacijski sistem po prvem odstavku 221. člena KZ-1. Ta določa, da kaznivo dejanje stori tisti, ki neupravičeno vstopi ali vdre v informacijski sistem ali neupravičeno prestrže podatek ob nejavnem prenosu v informacijski sistem ali iz njega, za kar je zagrožena kazen do enega leta zapore. Storilec, ki podatke v informacijskem sistemu neupravičeno uporabi, spremeni, preslika, prenaša, uniči ali v informacijski sistem neupravičeno vnese kakšen podatek, ovira prenos podatkov ali delovanje informacijskega sistema pa se po drugem odstavku istega člena kaznuje z zaporem do dveh let.

⁴

Odrejam izdelavo 1 kopij
Datum: 30. 9. 2016
Podpis: RADE VILIMANOVIC
Kopije prejmejo: _____
INFORMACIJSKI POOBlašČENEC

Odrejam izdelavo 1 kopij
Datum: 7. 12. 2016
Podpis: RADE VILIMANOVIC
Kopije prejmejo: _____
ZADEVA: IZVIRNEV ODLÖBE
INFORMACIJSKEGA POOBlašČENCA
ŠT. 090-2/13/2016/4 z 10. 11. 2016.

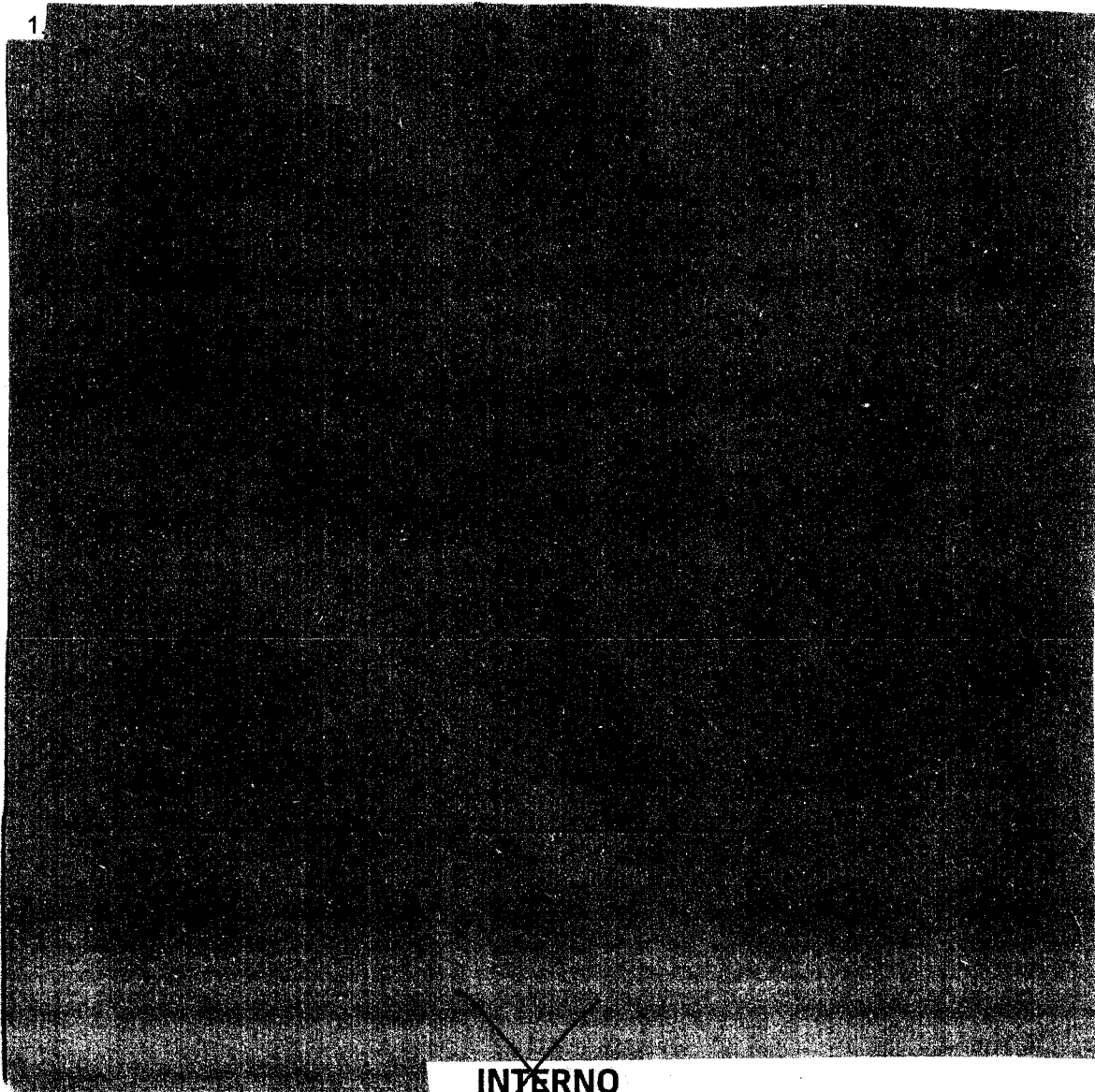
~~INTERNO~~

v nadaljevanju (23. 6. 2016) vodstvo DPDVN udeležilo tudi delovnega razgovora z vodjo Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri SDT.

Zaradi vsega opisanega smo policijo zaprosili, da nam na podlagi 14. člena Pravilnika o usmerjanju in nadzoru policije (Ur. l. RS, št. 51/13), posreduje poročilo in pojasni, kako sta nadzirani enoti realizirali predloge nadzornikov; kako je z ugotovljenimi pomanjkljivostmi seznanila druge policijske enote; preko katerih elektronskih predalov sta kriminalista [redacted] in [redacted] komunicirala z virom št. [redacted]; koliko operativnih informacij sta napisala na podlagi podatkov, ki jima jih je posredoval omenjen vir; ali so bili na podlagi njegovih informacij uvedeni predkazenski postopki; ali je policija [redacted] v obdobju zadnjih štirih let obravnavala za kazniva dejanja povezana z vdori v informacijski sistem posameznikov; kdo od vodij policije se je seznanil z operativnimi informacijami, ki sta jih napisala kriminalista na podlagi podatkov omenjenega vira in ali so bili zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri »poslovanju« z virom uvedeni kakršnikoli delovnopravni ali drugi postopki zoper delavce policije. V nadaljevanju smo zaradi novih medijskih objav in ugotovitev iz prejete dokumentacije od policije še dvakrat zahtevali dopolnitev prvotnega poročila in dodatno dokumentacijo. Na podlagi analize prejete dokumentacije in pojasnil je bilo ugotovljeno naslednje:

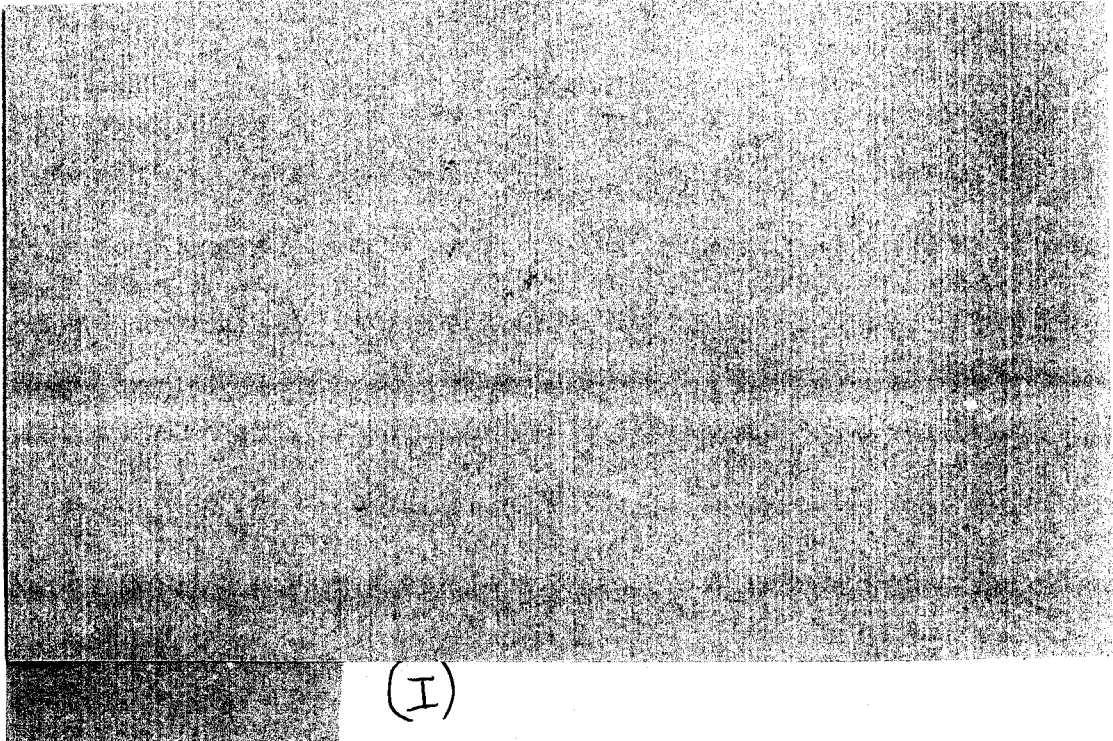
(I)

1

~~INTERNO~~

~~INTERNO~~

Mnenje:

- neposredno sodelovanje (kontakti) z registriranim virom [redacted] je potekalo v nasprotju z internima aktoma policije (Navodilo in Priročnik), ki določata način in obliko sodelovanja policije z informatorji ter registriranimi viri, zlasti pa v nasprotju s stroko policijskega dela;
- policija ni pravočasno prekinila sodelovanja z registriranim virom, ko je bilo ugotovljeno, da se je ta »razkril« in da je z vdorom v policijski informacijski sistem TETRA storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti (sodelovanje je bilo prekinjeno šele po petih mesecih od zaznave);
- na podlagi pisne odredbe generalnega direktorja policije, ki jo opredeljuje 11. člen Pravilnika o obdelavi podatkov o elektronskih komunikacijah policije in o dostopu do policijskih zbirk podatkov, policija ne more pridobiti vsebine elektronske pošte svojih uslužbencev, temveč samo prometne podatke;
- policija je takoj, ko je prejela korespondenco, iz katere je izhajal sum, da naj bi kriminalisti storili kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, obvestila Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri SDT;
- ožje vodstvo GPU ni bilo seznanjeno oz. ni vpogledalo v operativne informacije, ki so bile v policijsko evidenco vnesene na podlagi podatkov, ki jih je posredoval [redacted];
- policija v primeru nekaterih operativnih informacijah, ki izkazujejo konkretna dejstva o domnevnih storilcih kaznivih dejanj, zlasti pa resne »očitke«, ki terjajo dodatne aktivnosti za potrditev ali ovrženje sumov, ni v zadostni meri pristopila k aktivnostim za potrditev ali ovrženje sumov takšnih ravnanj in v končni fazi preprečitvi morebitnih nadaljnjih kaznivih dejanj;

~~INTERNO~~

~~INTERNO~~

- kljub dejstvu, ki izhajajo iz vsebine operativnih informacij, nihče v policiji, ki je vpogledal oz. se seznanil z njihovo vsebino, ni zaznal, da policijski vir [REDACTED] pridobiva podatke na nezakonit način, posledično pa zoper njega kot znanega storilca tudi ni bil sprožen predkazenski postopek zaradi kaznivega dejanja napada na informacijski sistem po 221. členu KZ-1;
- CKOD UKP GPU ni vpogledal v delovni dosje registriranega vira in preveril oceno tveganja ter uporabnost registriranega vira in s tem ni v zadostni meri izvajal svoje permanentne nadzorstvene funkcije;
- postopek odobritve nagrad registriranemu viru je sicer potekal skladno z internimi akti policije, zastavlja pa se resen dvom v upravičenost izplačila nagrad za podatke, ki jih je pridobil na nezakonit način;
- policija v konkretnem primeru ni v zadostni meri pristopila k ugotavljanju odgovornosti posameznikov, ki so odgovorni za zakonito in strokovno »poslovanje« z viri ter informatorji, ugotovitve notranjevarnostnega postopka v tej zvezi pa ne izkazujejo dejanskega stanja;
- strokovni nadzor GPU ni bil dovolj temeljit, saj nadzorna skupina GPU ni vsebinsko analizirala operativnih informacij, ki so bile pridobljene od registriranega vira [REDACTED] iz katerih je razvidno, da je ta nezakonito posegal oz. vdiral v elektronsko komunikacijo posameznikov oz. zaznala tovrstne nepravilnosti ter ob tem ustrezno ukrepala;
- policija je takoj pristopila k realizaciji predlogov nadzorne skupine GPU za odpravo pomanjkljivosti ugotovljenih v strokovnem nadzoru, predvsem pa je potrebno izpostaviti njeno ažurnost pri pripravi novih internih aktov s področja dela z viri in informatorji (akta sta v fazi podpisovanja). Nova interna akta jasneje določata pravila sodelovanja z registriranimi viri ter informatorji, kar bo posledično zmanjšalo možnosti nepravilnosti, ki so bile ugotovljene v obravnavanem primeru;
- policija bo morala večjo pozornost nameniti strokovni preiskavi kaznivih dejanj s področja kibernetске kriminalitete, vključujoč dodatno izobraževanje policistov s poudarkom na zaznavi elementov tovrstnih deliktov in sodobnim trendom oz. razvoju kibernetске kriminalitete;¹³
- izhajajoč iz vseh predhodno opisanih ugotovitev bo policija morala večjo pozornost nameniti izobraževanju policistov in njihovih vodij na področju kriminalističnega pridobivanja in vrednotenja informacij s poudarkom na prepovedi izzivanja kriminalne dejavnosti, ki jo opredeljuje tretji odstavek 11. člena ZNPPol.

S spoštovanjem,

Bradač
mag. Lado Bradač
generalni direktor
višji sekretar

¹³ O tem tudi temeljne usmeritve MNZ za pripravo srednjeročnega načrta razvoja in dela policije za obdobje 2013-2017, št. 007/220/201/1 (141-02), 25. 5. 2012.

~~INTERNO~~